



Gråt i gråt var vejret i Kaunas på vores fire-dages besøg. Til gengæld var vi syge af influenza. Måske er overskriften en smule misvisende, men vi observerede ingen, der stak ud fra mængden. Den lille røde »cablecar« (det lille billede) har bragt os et par etager op, så vi får et kig ud over floden Nemunas og Kaunas gamle bydel.

De eneste turister i Kaunas

Far og søn tilbragte en del af vinterferien i Litauens næststørste by, Kaunas. Som de eneste turister i byen oplevede de både den litauiske nationaldag, militærmuseum og et interessant møde med den lokale gastronomi

TEKST OG FOTO: HENRIK KØHLER
redaktion@midtjyllandsavis.dk

Min 15-årige søn og jeg tilbragte fire døgn i Litauen i uge 7. Selv om vi udelukkende bevægede os rundt i den smukke gamle bydel, hørte vi ikke et eneste ord på tysk eller engelsk, eller på noget genkendeligt europæisk sprog.

Det samme gjorde sig ikke gældende for fru, der samtidig var i London med to voksne døtre, skulle jeg hilse og sige. Men det er en helt anden historie. Rejsen mod øst begynder med en orange billet til København tirsdag eftermiddag. Min søn er sløj. Efter at have betragtet værelsesloftet en halv times tid på et billigt Istedgade-hotel, tager vi en »Copenhagen by night« gåtur over Rådhuspladsen, - ned ad strøget til Storkespringvandet og ender op

ved Rundetårn. Det er steder, vi aldrig kommer, da vi normalt overnatter ved familie på Amager. Følgende dag af sted til lufthavnen med afgang kl. 9:55 til Kaunas, Litauens næststørste by.

Sønnen mangler nemlig det baltiske land på sin europæiske to-do liste, som omfatter lande som: Andorra, Nordirland, Moldova, Transnistrien og Nordmakedonien, for blot at nævne et par stykker. Hans mor har ikke undladt at nævne, at vi bare skal rejse hjem i en fart, uanset hvad, hvis Putin skulle finde på narrestreger. Jeg har forsikret hende om, at manden formentlig ikke er dum nok til at åbne en ny front mod et Nato-land, der er propfyldt med udenlandske tropper og materiel.

Vel ankommet, og som de fedterøve vi er, tager vi den offentlige bus nr. 29 de 14 km. ind til centrum for 1 euro pr. billet.

Et ømt punkt

Nøglen til vores airbnb-lejlighed skal afhentes ved personaleskranken på Kaunas Muzikteater. Alt går efter planen. Baggården og opgangen er noget sketchy, men selve lejligheden er fin nok. Den bærer præg af, at udlejeren Arki bor der selv og har skubbet ting til side på toilettet, i køkkenet, i køleskabet osv. så der er plads til os.

Det er lidt som at være med i »Kender du typen?« Man gør sig nogle tanker om, hvad det er for en person, der bor

her til daglig. Vi gætter indbyrdes, men får ikke svaret sidst i udsendelsen. Vi smider os på dobbeltsengen og falder i søvn et par timer. Vi er ikke raske. Sønnen plejer ikke at flade ud på den måde midt om dagen. Resten af dagen formår vi kun at gå en tur i supermarkedet og proviantere.

Tæt på lejligheden opdager vi en georgisk restaurant. Vi har et lidt ømt punkt for Georgien og georgisk mad, så vi bestiller - til deling - en traditionel »kachapuri«, der minder lidt om en pizza med et æg i midten. Den er lidt kedelig at spise uden tilbehør, men vi har alligevel ingen appetit.

Den store dag

Den 16. februar er Litauens store Liberation day. Om morgenen, medens jeg laver noter om gårsdagens sparsomme oplevelser, er en flok motionister i gang på den store plads neden for lejligheden. Flere af dem har det rød/gul/grønne nationalflag rundt om ryggen. Flere kommer til. Pludselig tænder de ca. 30 lycraklædte en stor røgbombe i nationalfarverne, medens der tages gruppebilleder. De følgende dage har jeg god tid til at betragte hundeluftere der mødes her og snakker, og samler lorte op på den lille plæne.

Vi sætter kursen mod turistinformationen i den modsatte ende af den kilometerlange gågade, der i dagens anledning er blevet til en flagallé. Godt på

vej spotter sønnen et optog af camouflagede soldater med litauiske flag over skulderen, der i højt tempo passerer på tværs af gågaden.

En anelse utjekket

Vi ændrer straks kurs og finder frem til en stor plads foran militærmuseet, hvor tusindvis af mennesker er forsamlet. Foran museet er opstillet en kæmpe-mæssig scene og storskærme, og en person af høj militær rang dirigerer rundt med de menige, så de står helt perfekt i geledder. Det virker en anelse utjekket. Måske er det hjemmefolksfolk.

Tilskuere bærer sløjfer i rød/gul/grønne farver. Huer og halstørklæder i de samme reggae-farver, og mange børn har, i dagens anledning fået tre kulørte balloner, der matcher dagen. I det fjerne høres nu et hornorkester, der snart efter ankommer og marcherer ned gennem de snorlige rækker af de camouflagede mænd og kvinder.

En ung kvinde spørger mig om en hel masse på litauisk, før jeg får hende bremset. Hun er kommet til at se i programmet fra sidste år, men finder i løbet af de næste minutter ud af, hvad der skal ske på scenen.

Der læses op af store bøger og sværges troskab til flaget. Det er lidt langtrukket, fordi der ikke er lyd på. Vi kunne alligevel ikke forstå det, hvis der var. Vores veninde fortæller, at i anledning af dagen er der gratis adgang

til byens museer, så vi beslutter os til at gå ind på det monumentale militærmuseum, som vi står lige foran. Det er en dårlig disposition, da øjensynligt halvdelen af Kaunas 300.000 indbyggere er kommet på den samme gode idé.

Knap 20 minutter kæmper vi rundt derinde, indtil sønnen foreslår, at vi vender tilbage en anden dag, hvor vi kan dvæle ved de udstillede ting og ikke kun skal knokle rundt mellem andre sparsommelige typer.

På turistinformationen opdager vi, at det storstilede udsolgte arrangement i anledning af Liberation day med 15000 tilskuere, som jeg har fået tiltusket mig adgang til, desværre fandt sted i går aftes. Det var ellers med folkedans og nationaldragter og hele molevitten, men vi må trøste os med, at vi alligevel ikke havde orket det.

Der er desværre ingen kampe på programmet i nationalsporten basketball hvor Litauen ranger som nummer tre i verden efter USA og Spanien.

Imponerende militærmuseum

Dagen derpå frekventerer vi så det imponerende militærmuseum. Min første tanke er, at det er utroligt så meget energi, man gennem tiden har anvendt på at udvikle nye og mere drabelige våben.

Rum nr. 7 er helliget modstanden mod de sovjetiske besættelsesstyrker. Omkring 150.000 frihedskæmpere søgte tilflugt i landets uendelige skove, hvor de boede i underjordiske huler. Russerne brugte stor energi på at komme dem til livs med metaldetektorer og hunde.

Det lykkedes først i 1957. De heldige blev sendt til Sibirien, - de mindre heldige henrettet. Eller også var det omvendt. Det er som man tager det.

Der er langt flere ukrainske flag i private og offentlige bygninger her end i DK og flere støttearrangementer, men folk har jo også følt på egen krop, hvad

det vil sige at være i klørne på den russiske bjørn.

Vi er forbi et lille musikmuseum i den gamle bydel. Det handler om traditionelle instrumenter. Der er et stort udvalg af den såkaldte »kanklés«, der minder om en meget lille harpe, trommer samt forskellige horn, som blev benyttet af fårehyrder. Det er anført, at hvis man var dygtig til at betjene sådan et horn, havde man bedre jobmuligheder.

Højlydte børnehavebørn

Museet har besøg af nogle pædagoger og nogle højlydte børnehavebørn, der ser ud til at have en fest. Det er en kanon idé at give børnene mulighed for at stifte et uhøjtideligt bekendtskab med landets folkløse tradition.

Jeg har faktisk haft kontakt til byens to musikskoler før jul, men har ikke fulgt op på vores aftaler før rejsen. Det ene er »Jazzacademy«, som mest er for voksne. Det andet er en normal musikskole med lidt overvægt til den klassiske musik.

En uge før vi skal af sted, falder jeg over en kort video på youtube, hvor forstanderen på litauisk fortæller om skolen, medens han står foran et pokalskab med blankpudsede pokaler. Det får mig til at tænke på, dengang min 21-årige datter Josefine og jeg besøgte en musikskole i Georgien i efteråret, og de arrangerede en koncert, hvor det ene 8-10 årige u-smilende musikalske geni efter det andet spillede fejlfrit violin eller klaver fra en scene.

Vi sad på første række sammen med alle kulturpingerne, og datteren fik overrakt en kæmpe blomsterbuket.

Musik på amatørplan skal jo være afslappende og hyggeligt. Det er måske det mest intime man har sammen med andre mennesker, næst efter sex. Du lærer at tune ind. At styre din indsats og mærke efter, hvor de andre befinder sig. Vise hensyn. Når man kommer i netop

den tilstand, så glemmer man tid og sted, og alt går op i en højere enhed.

Når man selv har været der, er der ikke noget man hellere vil have, end at ens børn skal opleve det. Der er ikke noget guddommeligt over det, så man skal ikke betragte folk, der spiller, som guder. Når det alligevel sker, er det nok fordi folk bliver rørt på deres følelser.

En aften overtaler jeg min søn til at gå ind på en restaurant, der reklamerer med vildt. En tredjedel af landet er dækket af skov, så der er rig mulighed for jagt. Det er som om næsten alle køretøjerne sådan en fredag er i Porsche Cayenne kategorien. Det står i stærk kontrast til de knækkede fortovsfliser og afskallede husfacader. Elsdyr og bukke og vildsvin kigger ned på os fra hver en væg. Udstoppede pindsvin og skovmår i bure. Buldrende ild i den store kamin. Stilen var ikke slået an i tv-stuen derhjemme, men her bidrager det til stemningen af herregård og natur.

Tæt på hinanden

Vi bestiller en ret, der består af forskelligt vildt. Det er lækkert nok, men lovlig domineret af nogle mørke røgede pølser i stove. Dem får vi ikke bugt med.

Ved bordet bag min søn ankommer et forældrepar på omkring 50 år med en 17-årig datter. De må komme her ofte, for på et halvt minut har de alle bestilt. Moderen, med affarvet blondine hår, taler non-stop i telefon. Datteren glori i sin, og faderen ligner en, der er helt til overs, men som har haft godt 20 år til at indøve en attitude, så han ikke stikker alt for meget ud.

Så kommer tre overdimensionerede Aperol-drinks med appelsinskiver ind. Telefonsnakken afbrydes, for nu skal datteren fotografere de lykkelige forældre med drinks. Moderen skubber lidt op på frisuren, men kan først godkende resultatet efter yderligere to forsøg.

Jeg benytter lejligheden til at tage en

snak med Marius om, at der skal to til sådan et show: En der spiller førsteviolin og en, der gider være fjols. De fleste aftener sidder vi hjemme i stearinlyssets skær og taler om kammerater og pigerne i klassen.

Om at begynde at drikke øl, ja faktisk om alt mellem himmel og jord. Vi er kommet endnu tættere på hinanden på den her specielle rejse. Men ok. Kunne jeg vælge, var det nok endt med solskin fra en blå himmel, og at vi havde indtaget den litauiske virkelighed med godt helbred og uden doping i form af panodiler.

LITAUEN

Areal 62.680 kvadratkilometer (halvanden gange Danmarks størrelse. En tredjedel er dækket af skov.

Indbyggertal: 2,8 millioner.

Kaunas indbyggertal: 305.120. Byen var midlertidig hovedstad fra 1919 til 1940.

Gennemsnitlig nettoindkomst pr. indbygger: 4800.- kr. pr. måned. Landet har en af de største uligheder mellem rig og fattig, idet 20 procent lever under den nationale fattigdomsgrænse.

Besat af Sovjet i 1940. Herefter var det Nazityskland. I 1944 - 91 besat af Sovjet igen.



Efter 1. verdenskrig, den 16. februar 1918 blev Litauens uafhængighedserklæring underskrevet, og landet blev igen en suveræn stat. Dagen fejres med deltagelse af hjemmeværn og militær.



Ung som gammel er troppet op foran byens militærmuseum. Der er balloner og halstørklæder i de nationale rød/gul/grønne farver, samt nydelige hattedamer med flag og små nåle på brystet.